

A Dörögdi-medence (HUBF20033)

kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

fenntartási terve

**Csopak
2014.**

Támogatási határozat azonosítója
1536230567

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

8229 Csopak, Kossuth utca 16.
Telefon: +36 87 555 260
Fax: +36 87 555 261

Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft.

8600 Siófok, Batthyány u. 1.
Tel.1.: 84 / 310-803
Tel.2.: 84 / 313-346
Fax: 84 / 317-002

Felelős tervező
Vers József

Vezető szakértők
Petróczi Imre (természetvédelem)
Vers József (agrár)

Közreműködő szakértők
Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.:
Dr. Molnár Gábor, Fekete-Páris Judit, Egerszegi Zita, Magyarfalvi Attila

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság:
Barcza Ákos, Barcza Gábor, Békássy Gábor, Dr. Cservenka Judit, Kenéz István, Korbély
Barnabás, Magyarai Máté, Megyer Csaba, Mészáros András, Nagy Attila, dr. Nagy Lajos,
Selyem Anikó, Simon Pál, Sinka Gábor, Szabó Attila, Szerdahelyiné Bohák Mária, Szinai
Péter, Tóth Szabolcs, Vers József, Vókó László

© Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	4
1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.4.1. Jelölő élőhelyek.....	5
1.4.2. Jelölő fajok	5
1.4.3. Jelölő értékek javasolt közösségi jelentőségű fajok.....	5
1.5. Érintett települések	5
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	6
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	6
1.7.2. Településrendezési eszközök	6
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek.....	6
1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek	6
1.7.4. Egyéb tervek.....	6
2. Veszélyeztető tényezők	7
3. Kezelési feladatok meghatározása	8
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	8
3.2. Kezelési javaslatok	8
3.2.1. Élőhelyek kezelése	8
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	22
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	22
3.2.4. Kutatás, monitorozás	24
3.2.5. Mellékletek.....	25
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	34
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	34
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	37
3.4.3. Egyeztetés az érintettekkel, valamint a hatósági és területi kezelő szervekkel..	38

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Dörögdi-medence, kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
-------------------------	---

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBF20033
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	899,96 ha
--------------------------------	-----------

1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

Boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben

Pannon cseres-tölgyesek

*Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

*Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)

*Szubkontinentális peripannon cserjések

* Szubpannon sztyeppék

*Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal

*Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szal

1.4.2. Jelölő fajok

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)

Szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)

1.4.3. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

Ürge (*Spermophilus citellus*)

Havasi cincér (*Rosalia alpina*)

Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)

Skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*)

1.5. Érintett települések

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
Taliándörög	899,96	32,04

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés	Védetté nyilvánító jogszabály száma
–	–	Taliándörögd, Baksa-hegy	16.2960 m2	Taliándörögd község Önkormányzata Képviselőtestülete 5/2007. (X.10) számú rendelete Taliándörögd 0163 hrsz-u, Baksa-hegy keleti lejtőjének egyedi védelem alá helyezéséről

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Nem készült.

1.7.2. Településrendezési eszközök

TALIÁNDÖRÖGD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐTESTÜLETE 8/1995. (XI.30.) ÖR. sz. RENDELETE TALIÁNDÖRÖGD község ÖRT ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATÁRÓL.

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A Pulai Erdőtervezési Körzetre korábban készült körzetterv 2008-ban lejárt, a Az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a körzeti erdőtervek készítésének 2020. december 31-ig szóló ütemtervét, mely szerint a Tapolcai Erdőtervezési Körzet (Taliándörögd) esetében az erdőtervezés éve 2016.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A vadászterületen a Dörögdi-medence Vadásztársaság a vadgazdálkodási üzemterve alapján gazdálkodik.

1.7.4. Egyéb tervek

- A Balaton Régió részletes fejlesztési terve, 2007-2013 (2006.)
- Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Hosszú Távú Területfejlesztési Konceptió 2020-ig (2009.)
- Éltető Balaton-felvidékért Egyesület, Helyi Vidékfejlesztési Stratégia (2013.)

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentőség e H=nagy M=közepes L=kicsi	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
Belső				
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	L	5	91M0, 9130, 6240, az élőhelyek degradációját okozza
Külső				
G01.03	motoros járművel végzett tevékenység	L	5	9130, 6240, a taposási károk a növényzet károsodásával, talajvesztéssel és gyomosodással járhatnak

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Fő célkitűzések:

- A területen található erdőssztyepp vegetációs mozaikok, valamint a hozzájuk köthető növény- és állatvilág kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, kiemelten a fűszáraz gyepek (6210) élőhelytípus cserjésedésének, akácosodásának visszaszorításával mechanikai, szükség esetén vegyszeres kezelésekkel, valamint extenzív legeltetéssel.
- A kijelölés alapjául szolgáló élőhelytípusok által létrehozott mozaikos táj- és élőhelyszerkezet fenntartása.
- Az őshonos fafajokból álló erdőkben a folyamatos erdőborítást biztosító erdőhasználati módok bevezetése.
- A pannon cseres-tölgyesek (91M0) és pannon molyhos tölgyesek (91H0) kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, különösen az idős állományrészek, faegyedek, valamint holt faanyag mennyiségének növelésével, illetve az akácosodás visszaszorításával mechanikai, szükség esetén vegyszeres kezelésekkel.

További célok és végrehajtandó intézkedések:

- A terület technikai sportokkal történő károsításának mérséklése és fokozatos megszüntetése.
- A területen található extrazonális bükk (*Fagus sylvatica*) előfordulások megőrzése.

További célok:

- A gyeses élőhelyek nem dolomit alapkőzetén kialakuló típusaiban (hegylábi vastagabb talajok) a fokozódó cserjésedés megakadályozása.
- A gyeses élőhelyek gyepként való megtartása.

A terület rendeltetése:

- A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok, valamint egyéb jelentős fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása.
- A Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve az ennek megőrzését, fenntartását biztosító gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

3.2. Kezelési javaslatok

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések

- A terület technikai sportokra történő igénybe vétele nem kívánatos, jelentős károkat okoz, és ellentétes a Natura 2000-es terület elsődleges rendeltetésével.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető intézkedések

A gazdálkodáshoz köthető intézkedési javaslatok alapja a gyepek esetében a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az erdők esetében a területre érvényben lévő erdőterv rendelet és a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), valamint a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről). Egyes kezelési egységek esetében, az ott előforduló kiemelt értékű élőhelyek és fajok fenntartása érdekében - az 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) alapján - szükséges a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendeletben, továbbá a vonatkozó erdőterv rendeletben vagy vadgazdálkodási tervben megfogalmazott előírásoknál szigorúbb korlátozások meghatározása, melyek - a törvényi erejű megalapozottság miatt - a kötelező előírások között jelennek meg.

A gazdálkodáshoz köthető intézkedési javaslatok alapja a gyepek esetében a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az erdők esetében a területre érvényben lévő erdőterv rendelet és a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), valamint a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről). Egyes kezelési egységek esetében, az ott előforduló kiemelt értékű élőhelyek és fajok fenntartása érdekében - az 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) alapján - szükséges a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendeletben, továbbá a vonatkozó erdőterv rendeletben vagy vadgazdálkodási tervben megfogalmazott előírásoknál szigorúbb korlátozások meghatározása, melyek – a törvényi erejű megalapozottság miatt – a kötelező előírások között jelennek meg.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján jelen fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalat formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

A kezelési egységek kijelölésének alapja az élőhelyekről készült Á-NÉR alapú térkép.

3.2.1.2.1. Mezőgazdálkodás

Gyepek

GY1 kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: GY1

(b) Kezelési egység meghatározása:

Kiemelkedően értékes sziklagyepek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: G2 Mészkevelő nyílt sziklagyepek; P2b x M6 Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és Sztyepecserjések mozaikja

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6190 Pannon sziklagyepek (Stipo-Festucetalia pallentis); 40A0 *Szubkontinentális peripannon cserjések

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kiemelt jelentőségű élőhelyek fennmaradása érdekében kerülni kell mindenféle beavatkozást, beleértve a gyepterület bármilyen használatát, kivéve a speciálisan az élőhelyek fennmaradását elősegítő munkákat, illetve az invazív gyomfajok megjelenése esetén azok eltávolítását.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Támogatási rendszerbe illeszthető, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok:

- Fogasolás nem megengedett. (GY09)
- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani. (GY21)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet. (GY24)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges. (GY117)

A fenti javaslatok alapját a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) jelenti.

Támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntes vállaláson alapuló kezelési előírás-javaslatok:

- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fászfűszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell. (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani. (GY32).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs

időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni. (GY34)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő pannon sziklagyepek védelme érdekében kerültek megfogalmazásra, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek hosszú távú fenntartását szolgálják.

GY2 kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: GY2

(b) Kezelési egység meghatározása:

Száraz és félszáraz legelők.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: H3a - Köves talajú lejtősztyepp; H3a x L2a - Köves talajú lejtősztyepp és kis kiterjedésű cseres-kocsánytalan tölgyes jellegű erdőfoltok mozaikja; P45 – fáslegelők; H3a x OC Köves talajú lejtősztyepp és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek alkotta komplex, OC Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek; H4 – erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok; H3 x P2b – cserjésedő lejtősztyepek; H4 x P2b - cserjésedő erdőssztyeprétek; L2a x OC – cseres-kocsánytalan tölgyes jellegű erdőfoltok és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek alkotta mozaik; OF – magaskórós ruderalis gyomnövényzet; Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6240 Szubpannon sztyeppék; 5130 Boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben; 6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek extenzív mezőgazdasági gazdasági hasznosítása a természeti értékek fennmaradását lehetővé teszi, illetve biztosítja.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Támogatási rendszerbe illeszthető, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok:

- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22).
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet. (GY24)

A fenti javaslatok alapját a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) jelenti.

Támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntes vállaláson alapuló kezelési előírás-javaslatok:

- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27).
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28).
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell. (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani. (GY32).
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni. (GY34)
- Legeltetési sűrűség 0,1-0,2 ÁE/ha. (GY39)
- Éjszakai helyek, ideiglenes karámok és jászágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges. (GY117)
- A fás legelő fájának felújítását a megjelenő újulat megőrzése, vadak és legelő állatok elleni megvédésével biztosítani kell. (GY123)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő szubpannon sztyeppék védelme érdekében kerültek megfogalmazásra, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek hosszú távú fenntartását szolgálják.

GY3 kezelési egység:

(a) Kezelési egység kódja: GY3

(b) Kezelési egység meghatározása:

Többnyire felhagyott szántókon spontán kialakult vagy vetéssel kialakított jellegtelen szárazgyepek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: OC - Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek; P2b – galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

Érintett Natura 2000 élőhelyek: nincs érintett élőhely

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek kevésbé értékes élőhelyek, ezért alkalmasak a legeltetés során nagyobb terheléssel járó tevékenységek elvégzésére, ideiglenes karamok, éjszakázó helyek, jóságállások kialakítására.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Támogatási rendszerbe illeszthető, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok:

- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22).

Támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntes vállaláson alapuló kezelési előírás-javaslatok:

- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29).
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell. (GY31)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni. (GY34)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok azt szolgálják, hogy a hatályos jogszabályi környezet adta korlátok között lehetővé tegyék az értékesebb élőhelyet jelentő gyepterületek tehermentesítését. A kezelési javaslatok lehetővé teszik a gyepterületek helyreállítását, regenerálását célzó beavatkozásokat is.

GY4 kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: GY4

(b) Kezelési egység meghatározása:

Jellegtelen szárazgyepek ürge-kolóniával.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: OC - Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek;

Érintett Natura 2000 élőhelyek: nincs érintett élőhely

Érintett Natura 2000 jelölő állatfaj: ürge (*Spermophilus citellus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területeken elsődleges az ürgeállomány létfeltételeinek biztosítása, ennek érdekében a legeltetés fenntartása, a becserjésedés megakadályozása.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Támogatási rendszerbe illeszthető, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok:

- Tárcsázás nem megengedett (GY10).
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12).
- Kiszántás nem megengedett (GY13).
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22).

A fenti javaslatok alapját a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) jelenti.

Támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntes vállaláson alapuló kezelési előírás-javaslatok:

- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell. (GY31)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni. (GY34)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok azt szolgálják, hogy a közösségi jelentőségű jelölő állatfaj (ürge) helyi állományának fennmaradását biztosítsák.

Szántók

SZ1 kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: SZ1

(b) Kezelési egység meghatározása:

Szántó művelési ágú, néhány éve felhagyott szántók ürge (*Spermophilus citellus*) megtelepedéssel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: T1 – egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

Érintett Natura 2000 élőhelyek: nincs érintett élőhely

Érintett Natura 2000 jelölő állatfaj: ürge (*Spermophilus citellus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységben néhány éve nem folyt szántóföldi művelés, az ismételt művelésbe vonás veszélyezteti az időközben megtelepedett ürge állományt.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Támogatási rendszerbe illeszthető, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok:

- Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos. (SZ22)
- Talajkímélő gazdálkodást kell folytatni, a talajművelés mélysége legfeljebb 10 cm lehet. (SZ33)

A fenti javaslatok alapját a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) jelenti.

Támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntes vállaláson alapuló kezelési előírás-javaslatok:

- Szántó füves élőhellyé alakítása, későbbi kezelés nélküli spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását. (SZ54)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén javasolt a szántó végleges felhagyása és művelési ág megváltoztatása gyepké.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok azt szolgálják, hogy a közösségi jelentőségű jelölő állatfaj (ürge) helyi állományának fennmaradását biztosítsák.

SZ2 kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: SZ2

(b) Kezelési egység meghatározása:

Folyamatosan művelésben tartott szántóföldek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: T1 - egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
Érintett Natura 2000 élőhelyek: nincs érintett élőhely

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységben szántóföldi művelés folyik, mely nem veszélyezteti a közösségi jelentőségű fajokat és élőhelyeket.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Támogatási rendszerbe illeszthető, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok:

- Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos. (SZ22)

A fenti javaslat alapját a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) jelenti.

Támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntes vállaláson alapuló kezelési előírás-javaslatok:

- A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókon lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni. (SZ09)
- A parcella szélein legalább 6 m széles növényvédő szer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni. (SZ15)
- Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyep kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék használata tilos, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vethetők. (SZ67)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén javasolt a szántó végleges felhagyása és művelési ág megváltoztatása gyeppe.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok azt szolgálják, hogy a közösségi jelentőségű jelölő állatfaj (ürge) helyi állományának fennmaradását, illetve terjedését, erősödését biztosítsák.

Vizes élőhelyek

A tervezési területen nincsenek vizes élőhelyek.

Erdőgazdálkodás

E1 kezelési egység:

(a) Kezelési egység kódja: E1

(b) Kezelési egység meghatározása:

Szélsőséges termőhelyen élő molyhos tölgyes bokorerdők, sziklaerdők és melegkedvelő tölgyesek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: Ly2 – Törmeléklejtő-erdők; L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek; Ly3 – Bükkös sziklaerdők; Ly4 – Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők; M1 - Molyhos tölgyes bokorerdők,

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 9180 Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői; 91H0 Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel; 9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt erdőterületeket szélsőséges termőhelyi viszonyok között, határtermőhelyeken álló faállományok, illetve bokorerdő-gyep mozaikok borítják, melyek rendkívül sérülékenyek, a gazdasági hasznosításuk veszélyezteti az itt élő fajok és élőhelyek fennmaradását. A kezelési egységben indokolt a teljes korlátozás bevezetése, az érintetlenség biztosítása, kivéve az invazív gyomfajok megjelenése esetén azok eltávolítását. A kezelési egységben erdők és gyepek változatos mozaikja található, részben gyep, részben erdő művelési ágban. Az erdő művelési ágú területek egy része az alacsony záródás miatt tisztásként szerepel, néhány magasabb záródású erdőfolt pedig gyep művelési ágú. Utóbbiak esetében javasolható a művelési ág megváltoztatása. erdő ezek A területen szóró, vadetető, szózó létesítését tiltani szükséges.

Támogatási rendszerbe illeszthető, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok:

- Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítése nem megengedett. (E04)
- Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése a teljes területen. (E06)
- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt). (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki. (E09)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása, térbeli vagy teljes korlátozás elrendelése. (E10)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezést csak különleges esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) szabad végezni. (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják. (E75)
- A területen szóró, vadetető, szózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos. (VA03)

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza. A fenti javaslatok alapját a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás

részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet, továbbá az 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) jelenti.

Támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntes vállaláson alapuló kezelési előírás-javaslatok:

- A Natura 2000 rendeltetés átvezetése további, illetve (a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében) elsődleges rendeltetesként. (E01)
- A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódok előírása. (E03)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki. (E09)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel). (E13)
- A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha (az állomány átlagos átmérőjét elérő közép- vagy mellmagassági átmérőjű) álló és fekvő holtfa jelenlétének biztosítása. (E16)

E2 kezelési egység:

(a) Kezelési egység kódja: E2

(b) Kezelési egység meghatározása:

Változatos, kedvezőbb termőhelyi körülmények között kialakult természetes és természetközeli cseres-tölgyesek, gyertyános-tölgyesek és extrazonális bükkösök.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: L1 - Mész- és melegkedvelő tölgyesek; L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek; K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek; K5 – Bükkösök; RDa - Őshonos lombos fafajokkal elegyes fenyves származékerdők; RDb – Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők; P3 – Újonnan létrehozott őshonos fafajú fiatal erdősisítés;

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 91M0 Pannon cseres-tölgyesek; 9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*); 91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a kíméletes, folytonos erdőborítást biztosító erdőművelés javasolt az itt előforduló élőhelyek és fajok fennmaradása érdekében.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Támogatási rendszerbe illeszthető, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok:

- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt). (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki. (E09)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezést csak különleges esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) szabad végezni. (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják. (E75)

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza. A fenti javaslatok alapját a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet, továbbá az 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) jelenti.

Támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntes vállaláson alapuló kezelési előírás-javaslatok:

- A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása. (E12)
- Erdősztyepp-erdők füves részeinek fenntartó kezelése. (E76)
- Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás tilalma. (E33)
- Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítése tilos. (E35)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén nincs élőhelyrekonstrukció tervezve.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő, változatos erdei élőhelyek és az ott előforduló védett, fokozottan védett növény- és állatfajok megőrzése érdekében kerültek meghatározásra.

E3 kezelési egység:

(a) Kezelési egység kódja: E3

(b) Kezelési egység meghatározása:

Kiemelkedő tájképi értéket képviselő telepített feketefenyves az Atibor-hegy csúcsán.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: S4 – Ültetett feketefenyves
Érintett Natura 2000 élőhelyek: nincs érintett élőhely

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén található feketefenyves kiemelkedő tájképi értéke miatt megőrzendő, feketefenyővel történő felújításáról gondoskodni kell.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Támogatási rendszerbe illeszthető, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok:

- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt). (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki. (E09)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezést csak különleges esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) szabad végezni. (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják. (E75)

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza. A fenti javaslatok alapját a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet, továbbá az 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) jelenti.

Támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntes vállaláson alapuló kezelési előírás-javaslatok:
Nincsenek javaslatok.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén nincs élőhelyrekonstrukció tervezve.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a kezelési egység területével közvetlenül határos élőhelyek megőrzése érdekében kerültek meghatározásra.

E4 kezelési egység:

(a) Kezelési egység kódja: E4

(b) Kezelési egység meghatározása:

Nem őshonos fafajú erdők, faállományok.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: S4 – Ültetett feketefenyves, S1 – Akácültetvények, S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai

Érintett Natura 2000 élőhelyek: nincs érintett élőhely

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A feketefenyvesek spontán átalakulását őshonos lombos állományokká javasolt elősegíteni, a folyamat közben az invazív gyomfajok terjeszkedését azonban meg kell akadályozni. Az akác állományainak átalakítását javasolt megkezdeni, elsősorban a már többször sarjztatott állományok esetében. Az akác további terjeszkedését azonban mind az erdőállományokon belül, mint pedig a határos gyepterületek vonatkozásában meg kell akadályozni.

Támogatási rendszerbe illeszthető, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok:

- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt). (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki. (E09)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezést csak különleges esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) szabad végezni. (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják. (E75)

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza. A fenti javaslatok alapját a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet, továbbá az 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) jelenti.

Támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntes vállaláson alapuló kezelési előírás-javaslatok:

- A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágásokat minden esetben az őshonos fafajok javára kell elvégezni. (E29)
- Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználatára és felújítására során hangsúlyt kell fektetni a természetes cserje- és lágyszárú szint kíméletére, valamint a talajtakaró megővására. (E62)
- A környező gyepterületek védelme érdekében törekedni kell az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok jelenlegi területen túli terjeszkedésének megakadályozására. Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágyszárúak továbbterjedését lehetőleg mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárazítás) kell megakadályozni. (E69)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén nincs élőhelyrekonstrukció tervezve.

(g) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a kezelési egység területével közvetlenül határos élőhelyek megőrzése érdekében kerültek meghatározásra.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

A tervezési területen élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztésre van szükség és lehetőség az ürge (*Spermophilus citellus*) állományának megtartása és növelése érdekében:

- Az ürgepopuláció egy része a korábban felhagyott, de ma is szántó művelési ágban tartott területrészeken él. Az állomány ezen részének fenntartása érdekében szükséges az érintett területen (SZ1 kezelési egység) a talajművelés elhagyása, és a továbbiakban gyepként kezelése. Az érintett területen a mély talajművelés az ürgeállomány pusztulását okozza, mely a hatályos jogszabályok értelmében természetkárosítás bűncselekménynek minősül.

Az élőhelyfejlesztés területe: 8 ha

- További szántók tehetők spontán felhagyással vagy gyepesítéssel az ürge számára alkalmassá (SZ2 kezelési egység).

Az élőhelyfejlesztés területe: 17 ha

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

- **Ürge** (*Spermophilus citellus*)

Néhány évtizede még a száraz legelők gyakori rágcsálója volt az ürge, mely az állattartás és a legeltetés visszaszorulásával nagyon megritkult az országban. Területünkön a vastagabb löszös talajú legelőkön fordul elő, de van előfordulása erősen dolomitos, dolomittal kevert talajú gyepben is. Nappali életmódú állat, mely éjszakáit üregrendszerében tölti. Téli álmát hibernált állapotban tölti. Évente egyszer szaporodik, a nőtények üregük mélyén, május folyamán hozzák világra 3-8 utódokat.

Fajvédelmi intézkedések:

Területünkön több szántó művelési ágú ingatlan található, melyek művelésével felhagytak és jelenleg legeltetéssel hasznosítanak. Ezen élőhelyeken található meg a legjelentősebb ürgeállományok.

Az ürgés élőhelyeken művelési ág váltás (szántóból gyepre) szükséges.

A meglévő ürge élőhelyek fenntartása legeltetéssel és cserjeirtással.

Élőhelyein intenzív legeltetés kívánatos.

- **Szarvasbogár** (*Lucanus cervus*)

Az imágó tölgyfajok (főleg csertölgy és kocsányos tölgy) idős, korhadó példányainak tövébe vagy a talajba a gyökér közelébe petézik. A lárvák több éven (4-5 év) keresztül fejlődnek a korhadt fák gyökerében.

Az idős, korhadó tölgyek meghagyását kell biztosítani, illetve a tuskókat a talajban kell hagyni.

Veszélyeztető tényezők: az erdők átlagos vágásérettségi korának csökkentése, nagy területű végvágás az élőhelyen, az idős tölgyfák eltávolítása, a tuskók eltávolítása, teljesen zárt, homogén egykorú erdők kialakítása.

Fajvédelmi intézkedések:

A Taliándörögd erdeiben viszonylag elterjedt faj. Állománya jelenleg stabil és nem veszélyeztetett. Élőhelyein kerülni kell a nagy kiterjedésű véghasználatokat. Előnybe kell részesíteni az állandó erdőborítást biztosító üzemmódokat a vágásos üzemmóddal szemben.

A végvágással érintett erdők esetében az előírt hagyásfacsoportok, hagyásfa hálózat kedvezően érintheti a faj állománynagyságát.

- Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)

A faj elsősorban szegélytípusú élőhelyeken fordul elő, ahol meg vannak a hernyók és az imágók számára alkalmas tápnövények és nektárforrások.

A tervezési területen belül élőhelye a zárt erdőszegélyek mentén található, ahol erdei utak, tisztások, nyiladékok vannak.

A faj inkább a nedvesebb, üdebb élőhelyeket kedveli.

Fajvédelmi intézkedések:

Állománya jelenleg stabil és nem veszélyeztetett.

Élőhelyein kerülni kell a nagy kiterjedésű véghasználatokat. Előnybe kell részesíteni az állandó erdőborítást biztosító üzemmódokat a vágásos üzemmóddal szemben.

A végvágással érintett erdők esetében az előírt hagyásfacsoportok, hagyásfa hálózat kedvezően érintheti a faj állománynagyságát. Jelentős élőhelyei az erdei nyiladékok és tisztások.

Veszélyeztető tényezők az erdei tisztások beerdősülése, a termőhely kiszáradását okozó beavatkozások, és a növényvédőszer, különösen rovarirtószer nagy területre történő kijuttatása.

Élőhelyei alapvetően nem veszélyeztetettek. Veszélyeztető tényezők között a helytelen erdőművelés következtében fellépő gyomosodást, az nem őshonos fafajok (pl. akác) terjedését említhetjük meg.

- Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)

Jelenlegi terepbejárásainkon nem tudtuk egyértelműen lokalizálni elterjedtségét, ugyanis a kora tavaszi virágzási időszakban nem vizsgáltuk a területet. A kökörcsin tőleveleket számos helyszínen találtunk, de a két lehetséges faj (fekete- és leánykökörcsin) elkülönítése így nem lehetséges.

Veszélyeztető tényezők:

A veszélyeztető tényezők közül meg kell említeni a vadállomány károkozását, mely elsősorban a kora tavasszal nyíló virágok lelegetésében nyilvánul meg.

Fajvédelmi intézkedések:

Állományai környékére tilos a vadállomány koncentrálódásához vezető vadászati létesítmények (etető, itató, vadföld, szóró, sózó stb.) elhelyezése. Élőhelyeinek cserjésedése esetén cserjeirtás végzése szükséges.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

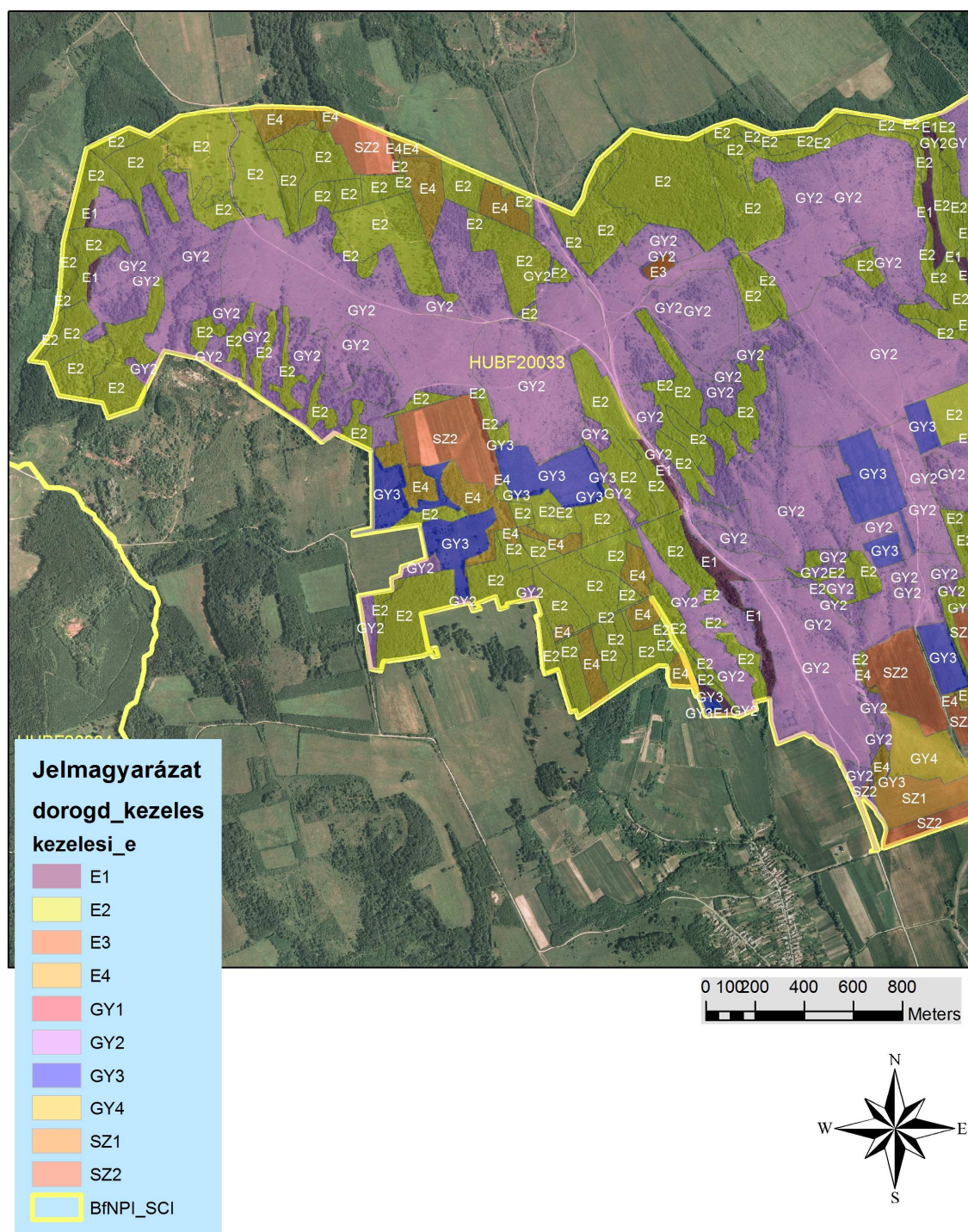
A tervezési területet a térségben dolgozó szakemberek megfelelő rendszerességgel érintik, a biotikai értékek vizsgálatának kutatási és monitoring programokba való bevonását nem tartjuk szükségesnek.

3.2.5. Mellékletek

3.2.5.1. Kezelési egységek térképei

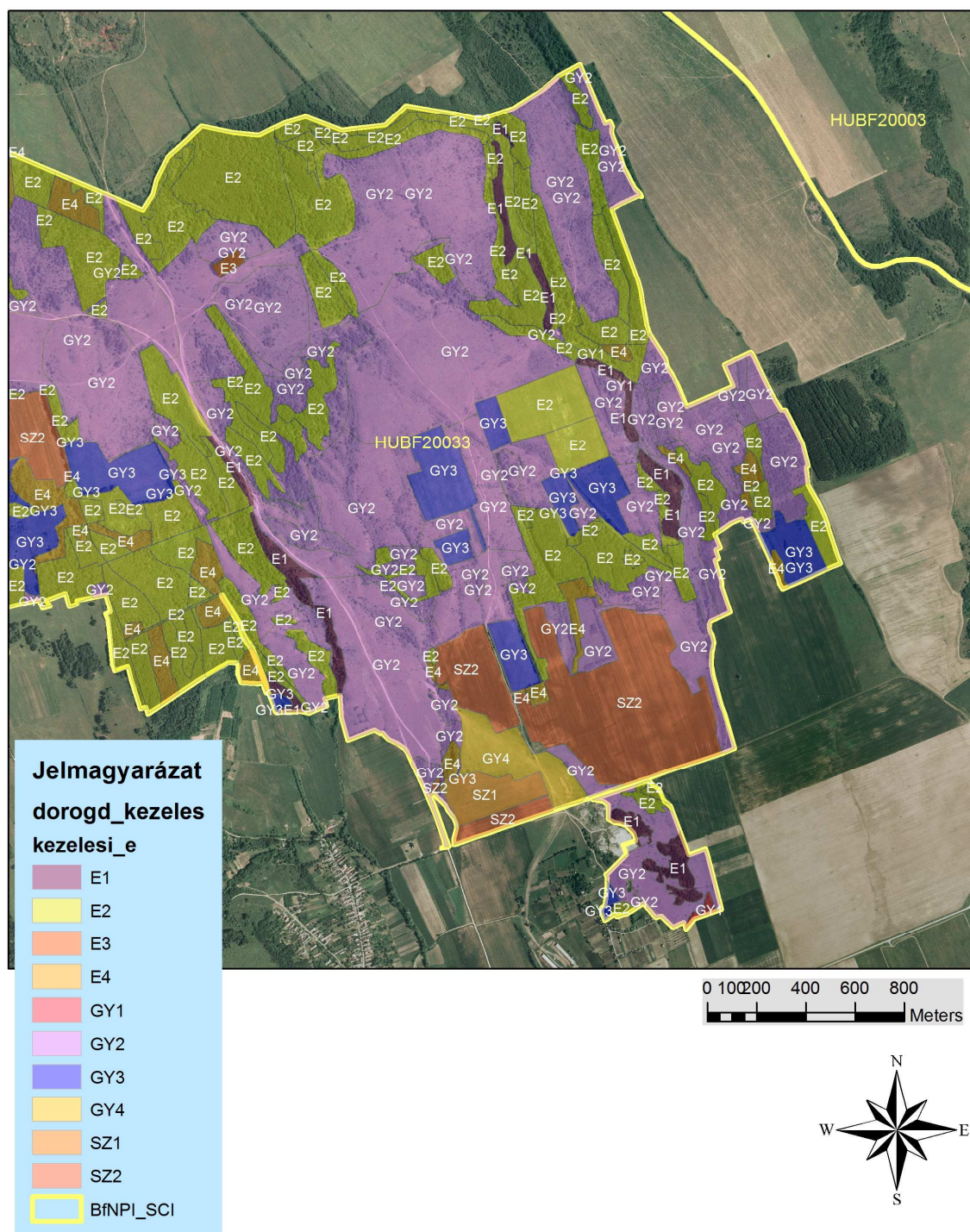
HUBF20033 Dörögdi-medence kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Kezelési egységek térképe I.

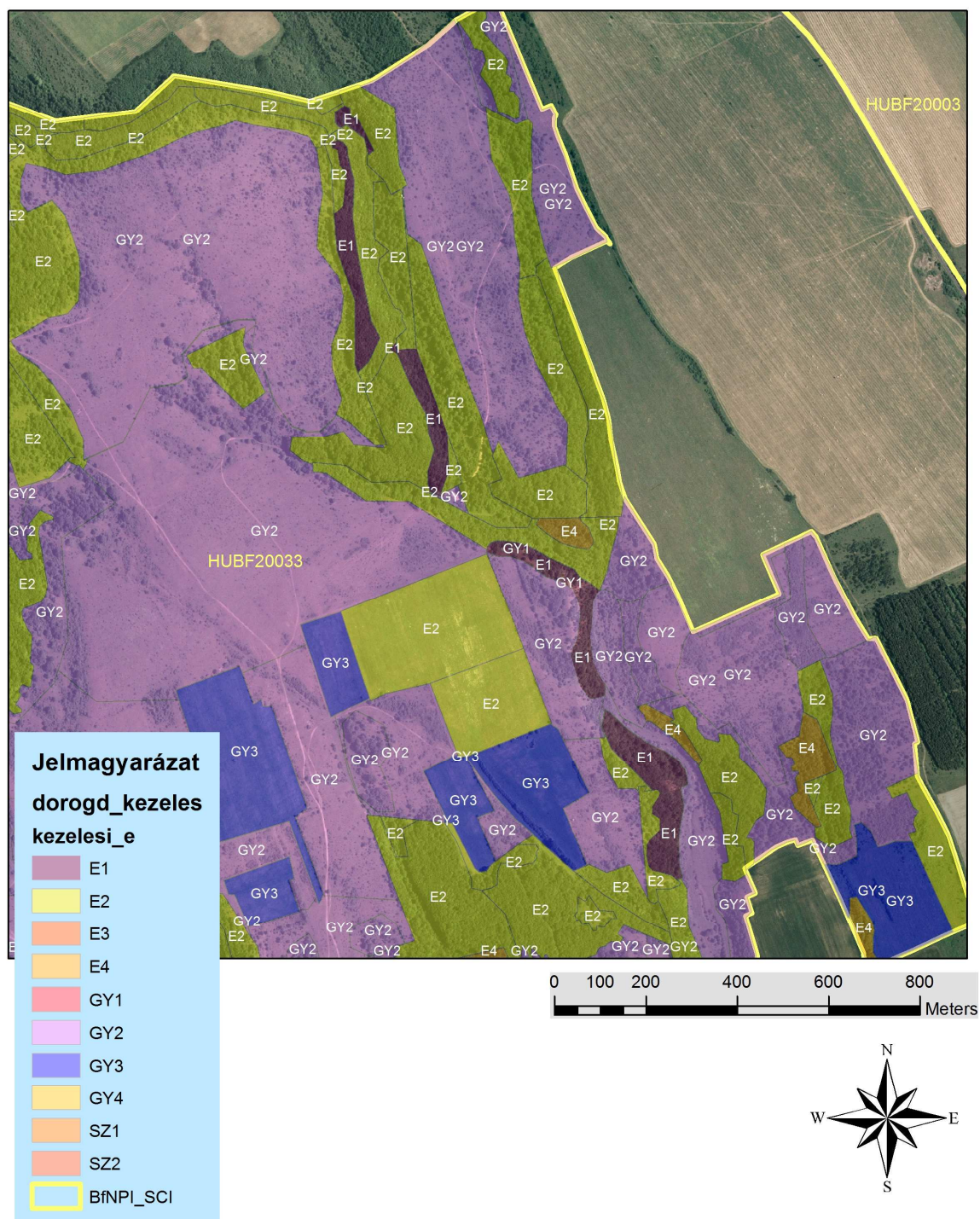
HUBF20033 Dörögdi-medence kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Kezelési egységek térképe II.

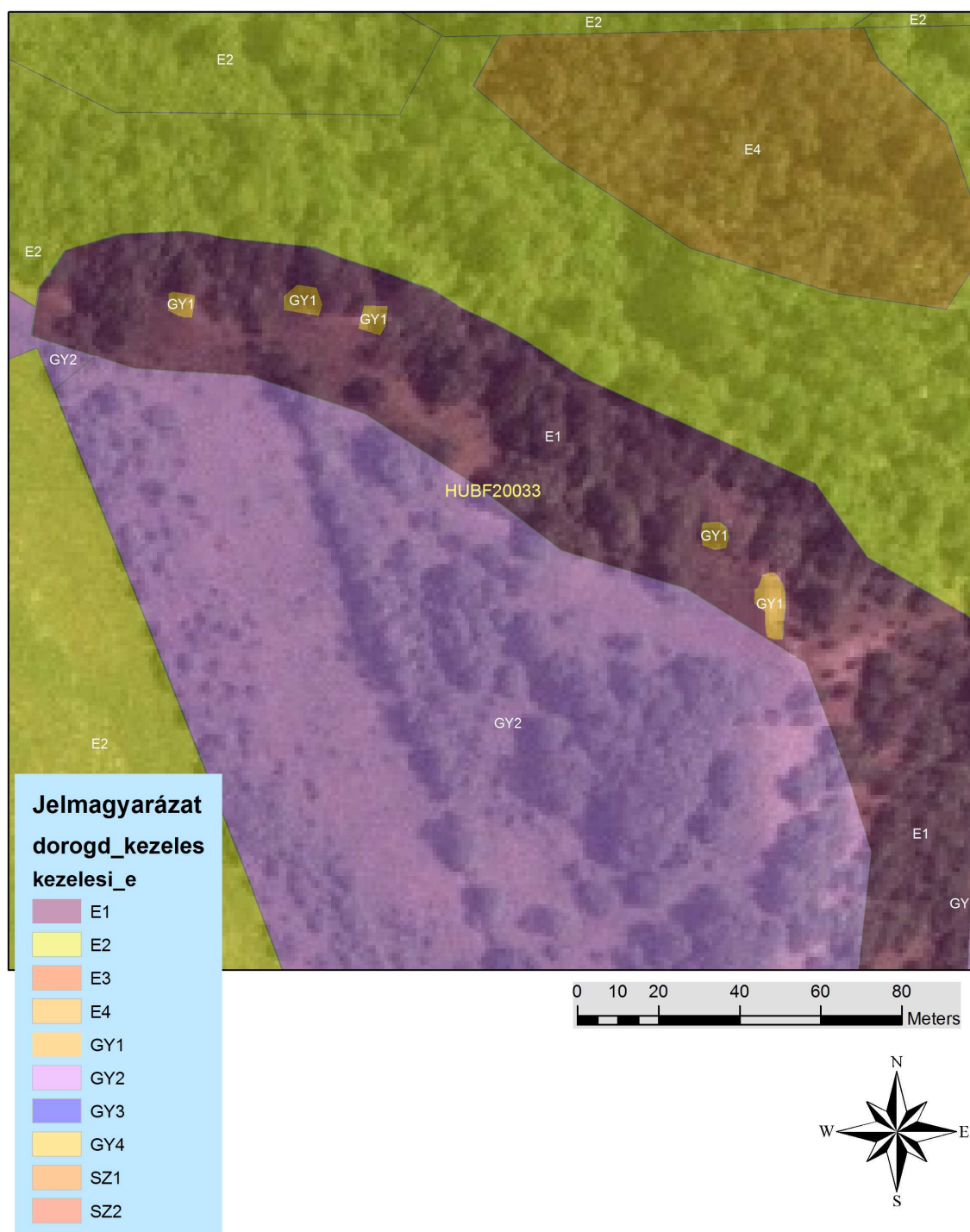
HUBF20033 Dörögdi-medence kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Kezelési egységek térképe III.

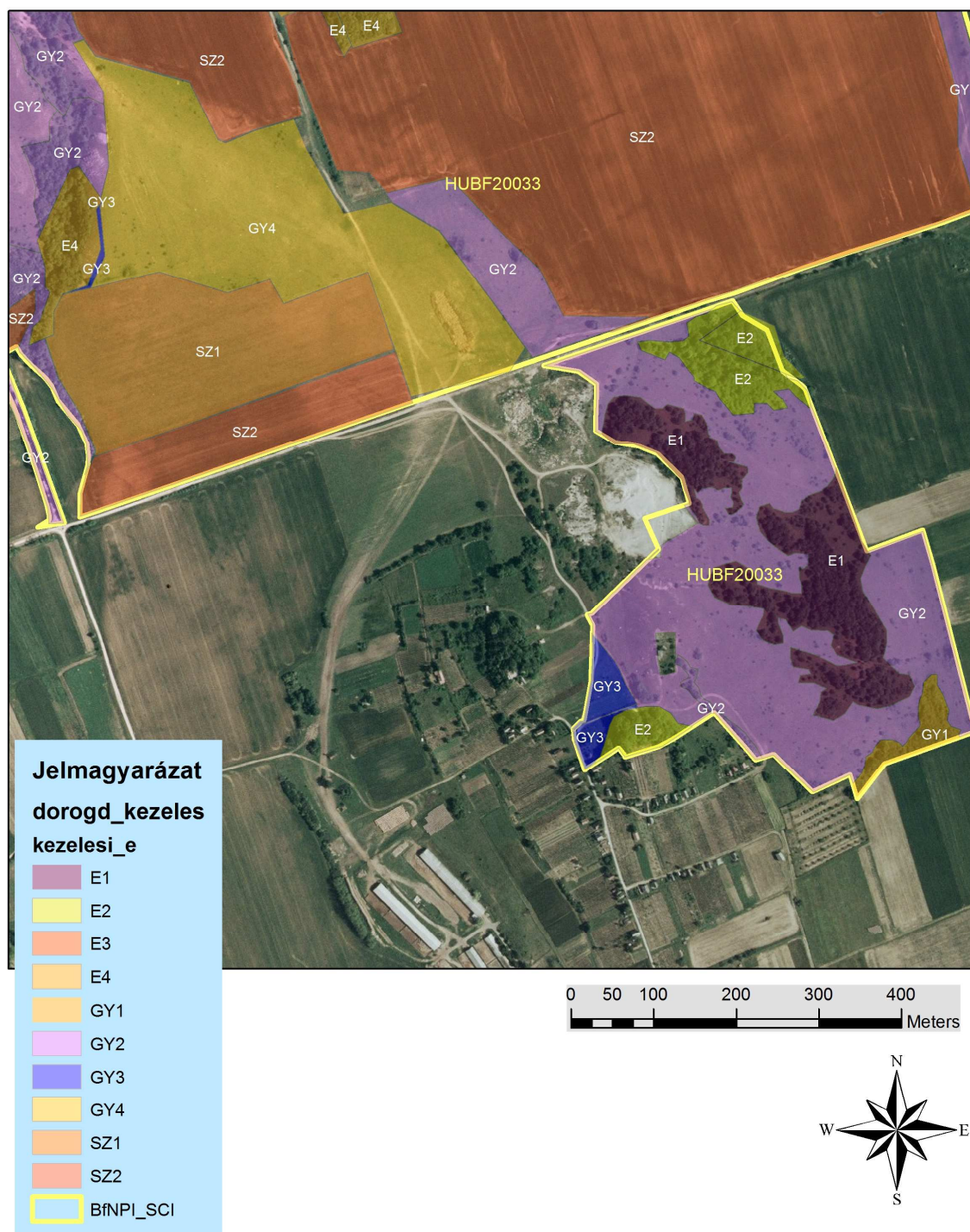
HUBF20033 Dörögdi-medence
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve

Kezelési egységek térképe IV.

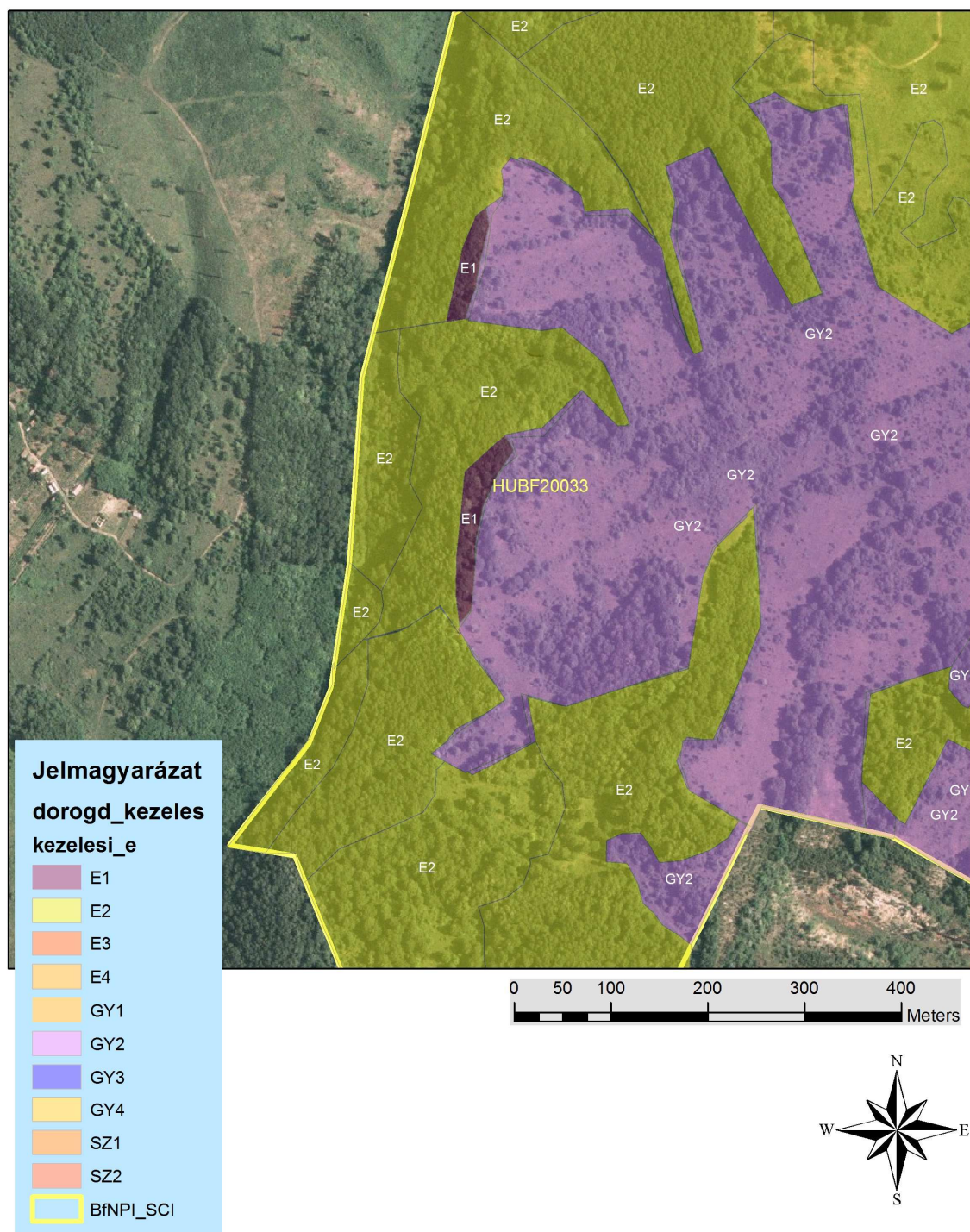
HUBF20033 Dörögdi-medence
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve

Kezelési egységek térképe V.

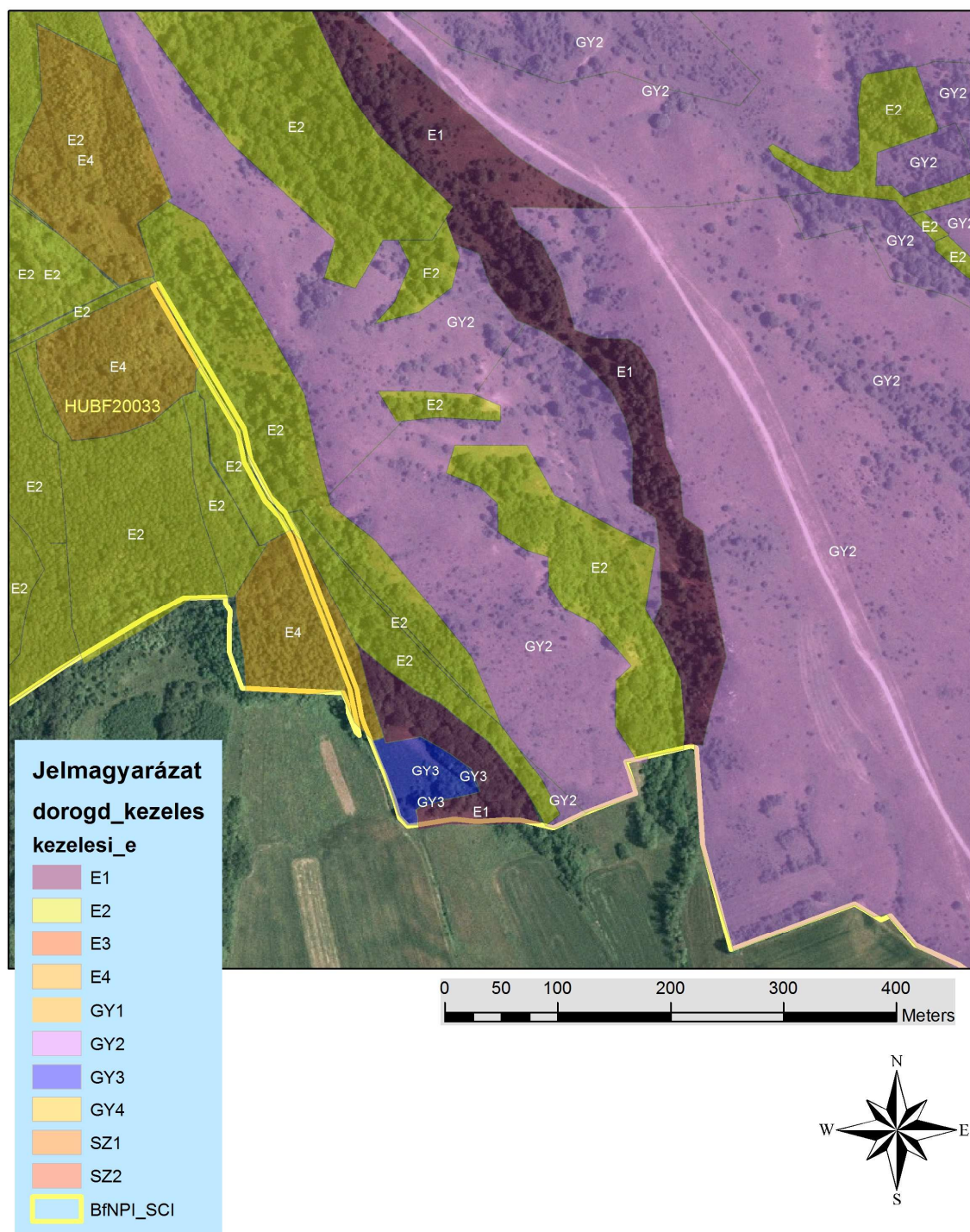
HUBF20033 Dörögdi-medence
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve

Kezelési egységek térképe VI.

HUBF20033 Dörögdi-medence
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve

Kezelési egységek térképe VII.

3.2.5.2. Kezelési egységek táblázata

Kezelési egység	Érintett ingatlanok (hrs.)	Érintett MEPAR-blokk
Erdő1 (E1)	Taliándörögdt 0108/1, 0109/1, 0100, 0101, 0163, 0134/1, 0131/2, 0131/4, 0118/2, 0117/2	X0LDN-R-12, XL56L-N-12, XCK6L-U-12, X8J0L-H-12, X8J0L-H-12, XLDDL-4-12, XL0DL-P-12, XD0DL-H-12, XLULL-R-12, XLY6L-H-12,
Erdő2 (E2)	Taliándörögdt 0177/26, 0163, 0139/11, 0139/10, 0133/3, 0139/3, 099, 099, 0127, 0139/4, 0139/5, 0134/13, 0126/14, 0126/15, 0130/24, , 0134/19, 0134/11, 098, 0126/7, 0126/7, 0126/7, 0101, 0101, 0101, 0139/9, 0105/5, 0105/5, 0126/8, 0126/6, 0126/12, 0126/5, 0126/13, 0126/4, 0134/6, 0134/7, 0134/8, 0134/9, 0134/10, 134/12, 0126/3, 0126/3, 0134/14, 0128, 134/15, 0126/16, 0134/16, 0135/13, 0134/18, 0105/8, 0131/3, 0105/9, 0139/1, 0134/1, 0135/11, 0105/10, 0104/2, 0104/1, 0104/1, 0104/1, 0105/18, 0126/1, 0135/10, 0103, 0135/9, 0135/8, 0105/21, 0105/7, 0100, 0100, 0102/5, 0102/5, 0102/5, 0131/4, 0102/2, 0116/16, 0116/12, 0116/6, , 116/14, 0116/17, 0113/5, 0113/4, 0107, 0109/4, 0102/1, 0113/3, 0116/5, 0116/7, 0113/9, 0117/3, 0109/2, 0109/3, 0118/2, 0123/5, 0113/8, 0112, 0114, 0109/1, 0113/2, 0108/2, 0118/5, 0113/6, 0118/4, 0113/7, 0116/10, 0116/11, 0116/15, 0116/9, 0110/1, 0117/1, 0115, 0116/8, 0108/1, 0117/2, 0111/2, 0110/2, 0111/1, 0118/3, 0120, 0119/2, 0119/3	X0LDN-R-12, XL56L-N-12, XN0DL-R-12, XCK6L-U-12, XM0DL-Q-12, XLTDL-J-12, X8J0L-H-12, X8J0L-H-12, X8J0L-H-12, XDDDL-W-12, XDTDL-A-12, XLDDL-4-12, XL0DL-P-12, XL40L-E-12, XCULL-J-12, XLULL-R-12, XLY6L-H-12,
Erdő3 (E3)	Taliándörögdt 0116/3	X8J0L-H-12
Erdő4 (E4)	Taliándörögdt 0140, 0138/4, 0138/5, 0133/2, 0138/2, 0139/11, 0139/10, 0138/1, 0137, 0134/2, 0133/3, 0134/3, 0130/21, 099, 0130/23, 098, 0126/7, 0126/7, 0126/7, 0101, 0105/5, 0126/6, 0126/16, 0131/3, 0134/1, 0104/2, 0104/1, 0126/1, 0103, 0100, 0131/4, 0112, 0113/2, 0113/6, 0113/7, 0110/1, 0111/2, 0111/2, 0110/2, 0111/1,	XM8TL-E-12, XL56L-N-12, XM0DL-Q-12, XLTDL-J-12, X8NTN-J-12, X8J0L-H-12, X8J0L-H-12, XDDDL-W-12, XDTDL-A-12, XLDDL-4-12, XL0DL-P-12, XKY6L-F-12, XL40L-E-12, XLULL-R-12,
Gyep1 (GY1)	Taliándörögdt 0163, 0131/4, 0118/2	X0LDN-R-12, XL56L-N-12,
Gyep2 (GY2)	Taliándörögdt 0140, 0138/4, 0138/5, 0139/12, 0177/28, 0177/26, 0177/26, 0175/2, 0176, 0141, 0163, 0138/2, 0138/3, 074, 0139/11, 0139/10, 0138/1, 0137, 0130/28, 0139/2, 0132, 0134/4, 0134/2, 0133/3, 0134/3, 0134/5, 0130/27, 0134/21, 0139/3, 0134/20, 099, 0139/4, 0130/26, 0130/25, 0139/5, 0139/14, 0130/24, 0130/23, 0134/19, 0134/11, 098, 0139/13, 0139/7, 0139/8, 0126/7, 0126/7, 0126/7, 0101, 0139/9, 0136, 0126/8, 0126/9, , 0126/10, 0126/11, 0126/12, 0126/13, 0134/6, 0134/7, 0134/9, 0134/10, 0134/12, 0126/3, 0128, 0126/16, 0134/16, 0135/13, 0134/17, 0135/1, 0134/18, 0126/17, 0131/3, 0135/12, 0139/1, 0134/1, 0135/11, 0125, 0105/10, 0135/2, 0131/2, 0135/4, 0135/7, 0135/3, 0104/2, 0135/5, 0104/1, 0135/6, 0126/1, 0135/10, 0135/9, 0135/8, 0105/7, 0100, 0102/5, 0102/4, 0131/4, 0116/2, 0102/3, 0102/2, 0116/16, 0116/12, 0116/6, 0116/14, 0116/17, 0113/5, 0124, 0113/4, 0107, 0109/4, 0102/1, 0116/13, 0113/3, 0116/5, 0116/3, 0116/7, 0113/11, 0113/10, 0113/9, 0117/3, 0109/2, 0109/3, 0118/2, 0123/5, 0113/8, 0112, 0114, 0109/1, 0113/2, 0108/2, 0118/5, 0113/6, 0118/4, 0113/7, 0116/10, 0116/11, 0116/15, 0116/9, 0110/1, 0121, 0115, 0116/8,	X0LDN-R-12, XM8TL-E-12, XM7LL-6-12, XE1LL-R-12, XLVTL-1-12, XL56L-N-12, XN0DL-R-12, XCK6L-U-12, XN1LL-1-12, XLTDL-J-12, X8NTN-J-12, X8J0L-H-12, X8J0L-H-12, XDDDL-W-12, XLDDL-4-12, XL0DL-P-12, XD0DL-H-12, XCULL-J-12, XLY6L-H-12,

	0108/1, 0117/2, 0110/2, 0118/3, 0120, 0119/1, 0119/2, 0119/3	
Gyep3 (GY3)	Taliándörög 0100, 0101, 0102/5, 0103, 0104/1, 0104/2, 0105/12, 0105/13, 0105/5, 0105/8, 0116/17, 0126/10, 0126/11, 0126/12, 0126/7, 0126/7, 0126/8, 0126/9, 0127, 0130/21, 0130/23, 0131/4, 0133/2, 0134/1, 0134/10, 0134/12, 0134/13, 0134/14, 0134/15, 0134/16, 134/17, 0134/18, 0134/19, 0134/5, 134/6, 0134/7, 0134/8, 0134/9, 0135/1, 0135/10, 0135/11, 0135/12, 0135/13, 0135/2, 0135/4, 0135/5, 0135/8, 0135/9, 0136, 0137, 0138/4, 0138/5, 0139/1, 0139/13, 0139/14, 0139/7, 0139/8, 0139/9, 0163, 0175/2, 0177/26, 082, 098, 099,	X0LDN-R-12, XM8TL-E-12, XL56L-N-12, XM0DL-Q-12, XDDDL-W-12, XDTDL-A-12,
Gyep4 (GY4)	Taliándörög 0133/4, 0138/4, 0138/5, 0138/3, 0133/3, 0136	X8NTN-J-12,
Szántó1 (SZ1)	Taliándörög 0140, 018/4, 0138/5, 0138/6, 0141, 0136	X8NTN-J-12,
Szántó2 (SZ2)	Taliándörög 0133/4, 0138/4, 0139/12, 0141, 0133/2, 0138/2, 0138/3, 0138/1, 0134/4, 0133/3, 0139/9, 0103, 0111/2	X8J0L-H-12, XLDDL-4-12, XKY6L-F-12, XE2TL-1-12, XM8TL-E-12,

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

- A tervezési terület gyepes élőhelyeire az egységes területalapú támogatás, az agrár-környezetgazdálkodási támogatás és a kedvezőtlen adottságú területek (KAT 20) után járó támogatások, valamint Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás a földhasználók által igénybe vehetők (Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló 61/2009. (V. 14.) számú FVM rendelet; a 25/2007. (IV. 17.) FVM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a kedvezőtlen adottságú területeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatások részletes szabályairól; a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól" szóló **128/2007. (X. 31.) FVM rendelet** alapján)
- A **41/2012. (IV. 27.) VM rendelet** (az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól) alapján az üzemtervezett, magántulajdonban álló erdőterületekre vehető igénybe támogatás. A tervezési területen található magántulajdonú erdőkre tehát a támogatás rendelkezésre áll, ugyanakkor a Magyar Állam tulajdonában és a Bakonyerdő Zrt. vagyonkezelésben álló mintegy 48 ha-nyi erdőterületen ez a lehetőség nem érhető el.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

- Gyepекnél (legelőknél) az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok támogatása esetén javasolt az extenzív gyepgazdálkodás vagy az ökológiai gyepgazdálkodás célprogramokat igénybe venni a területalapú támogatáson és a kedvezőtlen adottságú területek (KAT 20) után járó támogatáson kívül.
- Az erdőterületek vonatkozásában indokolt lenne a támogatás elérhetővé tétele az állami tulajdonú erdők esetében is.

- Javasoljuk az ürge (*Spermophilus citellus*) állományainak megőrzése érdekében specifikus, a faj élőhelyeinek megfelelő gazdálkodási módok támogatási rendszerének kidolgozását.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési terület kis kiterjedésénél fogva kevésbé alkalmas önálló pályázati célterületnek.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területen egyéb, támogatáshoz kötődő javaslat nem merül fel.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. *Felhasznált kommunikációs eszközök*

A tervezési munka során a kommunikáció céljaihoz kerültek megválasztásra az egyes célcsoportok elérésére alkalmas kommunikációs elemek.

Ezek alkalmazása, megvalósítása a projekt során a fenntartási terv készülségi fázisaihoz igazodott, figyelembe véve a 43/2012 (V.3.) VM rendeletet. Egy-egy kommunikációs cél megvalósulását többféle elem tette lehetővé.

A kommunikációs munka alapját egy honlap képezte, amely 11 db Natura 2000 terület fenntartási terv készítési projekt honlapja. Ezen keresztül elérhetővé vált minden fontos információ és tervanyag. A kiküldött postai és elektronikus levelek, önkormányzati közlemények és újságcikkek mind tartalmazták a honlap elérhetőségét. A fórumok tapasztalatai alapján elmondható, hogy az informatív és felhasználóbarát honlapot számos érintett felkereste.

A felhasznált kommunikációs elemek táblázatos formában kerülnek bemutatásra.

Kommunikációs eszközök és rövid jellemzésük	Érintett célcsoportok	Kommunikációs eszköz funkciói						Igazoló dokumentum
		A Natura 2000 hálózat bemutatása	A tervezési folyamat bemutatása	Információk egyeztetése, kérése	Fenntartási terv véleményezése	Fejlesztési igények felmérése	Konkrét kérdések tisztázása	
Terepbejárás: a falufórumhoz képest egy későbbi időpontban valósult meg, konkrét kezelési egységek lehatárolása lett kijelölve és módosítva. A résztvevők száma 4 fő volt.	- tulajdonosok - gazdálkodók - vadásztársaságok			X		X	X	jegyzőkönyv / jelenléti ív és emlékeztető
Falu- és gazdafórum: a tervezési terület központi településén került megtartásra, minden címlistán szereplő érintett meghívásával. A résztvevők száma 19 fő volt.	- tulajdonosok - gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - falugazdászok és agrárkamrai tanácsadók - vadásztársaságok	X	X		X	X	X	meghívó, jelenléti ív és emlékeztető
Önkormányzati közzététel: Hirdetmény a tervezésről, és fórum meghívók közzététele valósult meg az érintett településeken (1 db)	- gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság		X		X			önkormányzati igazolás/fénykép /printscreen az internetes közzétételről
Honlap: <i>natura2000.balatonregion.hu</i> 11 db önálló Natura 2000 terület közös honlapja. Tájékoztatási, dokumentum megosztó és véleményezési funkciók együttes betöltése. Az egyeztetési tervanyagok közzétételének leghatékonyabb módjának ez az eszköz bizonyult.	- tulajdonosok - gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság - falugazdászok és agrárkamrai tanácsadók - gazdakörök - vadásztársaságok - áll. szervezetek	X	X	X	X	X		internetes elérhetőség, honlap címe
Küldött postai levél, e-mail:	- tulajdonosok	X	X	X	X	X		levélről másolat,

Kommunikációs eszközök és rövid jellemzésük	Érintett célcsoportok	Kommunikációs eszköz funkciói						Igazoló dokumentum
		A Natura 2000 hálózat bemutatása	A tervezési folyamat bemutatása	Információk egyeztetése, kérése	Fenntartási terv véleményezése	Fejlesztési igények felmérése	Konkrét kérdések tisztázása	
Önkormányzatok, falugazd., agrárkamara, állami. sz. e-mail-es tájékoztatása, valamint az önkormányzatoktól kapott tulajdonosi adatok alapján a tulajdonosok nagy részének levélben történő értesítése történt meg. A levél mellé minden esetben kitöltendő, visszaküldendő kérdőív került megküldésre. Összesen 8 db e-mail került kiküldésre.	- gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság - falugazdászok és agrárkamarai tanácsadók - gazdakörök - vadásztársaságok - állami szakmai szervezetek							kinyomtatott e-mail, kinyomtatott kérdőív
Nyomtatott ismertető: A tervezés folyamatát és tapasztalatait bemutató színes kiadvány készült 11 db területre közösen (400 db).	- gazdálkodók - falugazdászok és agrárkamarai tanácsadók - gazdakörök - vadásztársaságok	X					X	az ismertető egy példánya
Sajtó megjelenés: A Balaton térségében ismert és népszerű, Balatoni futár c. havi magazinban jelent meg egy ½ és egy egész oldalas cikk a tervezésről.	- tulajdonosok - gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság - falugazdászok és agrárkamarai tanácsadók - gazdakörök - vadásztársaságok - áll. szervezetek	X	X	X	X	X	X	újságcikkek másolata

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A kommunikáció címzettjei területi illetékesség szerint kerültek összegyűjtésre. Az érintett önkormányzati szakemberekkel történő kapcsolatfelvétel kulcsfontosságúnak tekinthető. Helyismeretük és a rendelkezésre álló adataik alapján segítették a tervezést, további érintetteket javasoltak, hirdetmény és értesítők formájában tájékoztatták a lakosságot, illetve helyet biztosítottak a fórumok lebonyolítására.

Célcsoport	Szervezet neve
Önkormányzat(ok)	Taliándörögd Község Önkormányzata
Civil szervezetek (helyi önkormányzat javaslata alapján)	Dörögdi Medence Vadásztársaság
	Vadas Ádám (érdeklődő magánszemély)
LEDAER akciócsoportok	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület
Falugazdász(ok)	Péringer Miklós
Magyar Agrárgazdasági Kamarai tanácsadók	Horváth Adrienn
	Kálmán Tímea
Állami szféra (szakmai szervezetek, hatóságok)	Veszprém Megyei Kormányhivatal Építésügyi Hivatala
	Veszprém Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága.
	Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
	Veszprém Megyei Kormányhivatal Földművelési Igazgatósága
	Veszprém Megyei Kormányhivatal Élelmiszerbiztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága
	Veszprém Megyei. Kormányhivatal Földhivatala
	Veszprém Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőség.
	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Veszprém Megyei Kirendeltsége
	Veszprémi Bányakapitányság
	Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
	Közép-dunántúli Körny., Term. és Vízügyi Felügyelőség
Tulajdonosok, gazdálkodók, vagyongazdálkodók	Dörögdi Mező Kft.
	Veszpréni Erdőgazdasági Zrt.
	MAL Magyar Alumínium Termelő és Kereskedelmi Zrt.
	Puha László, egyéni termelő
	Mészáros Ervin, őstermelő
	Rádli János egyéni termelő

3.4.3. Egyeztetés az érintettekkel, valamint a hatósági és területi kezelő szervekkel

A táblázat a terv szempontjából hangsúlyos véleményeket, és azok beépítését tartalmazza. Az összes beérkezett vélemény az 1. sz. mellékletben található.

Véleményező	Vélemény	Intézkedés/ Válasz
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	Észrevételek, javaslatok: A tervezet több helyen említ „üzemtervezett erdő”-t. Az üzemterv fogalmát a az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (Evt) nem ismeri, illetve az Evt 113. § (4) szerint „Az e törvény hatálybalépése előtt kiadott üzemtervek e törvény szerinti erdőtervnek minősülnek, így „erdőtervezett terület”, „erdőtervi terület” vagy „Országos Erdőállomány Adattárban szereplő terület” a helyes megfogalmazás. Több helyen szerepel, hogy a közelítő nyomok kijelölése során figyelembe kell venni a NATURA 2000 szempontokat, azonban ezeket a szempontokat a gazdálkodóval ismertetni kell, célszerű lenne ennek a módjának, helyének meghatározása. „1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek A Pulai Erdőtervezési Körzetre korábban készült körzetterv 2008-ban lejárt, a Az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a körzeti erdőtervek készítésének 2020. december 31-ig szóló ütemtervét, mely szerint a Tapolcai Erdőtervezési Körzet (Taliándörögd) esetében az erdőtervezés éve 2016, „E1 kezelési egység: Kötelező előírások: Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljeséríntetlenség biztosítása, térbeli vagy teljes korlátozás elrendelése. (E10) Álláspontunk szerint a felsorolt jelölő élőhelyek és a felsorolt fajok védelme nem indokolja a teljes korlátozást. Hasonló szöveg a javaslatok között szerepel, a kötelező előírások közül kérjük törölni.	Elfogadva, a fenntartási tervben javítva. Elfogadva, a tervben módosítást nem igényel. Elfogadva, a tervbe beépítve. Az E1 kezelési egységbe tartozó területeket olyan mértékig csökkentettük, hogy csak a szélsőséges, gyenge termőhelyi viszonyok között kialakult erdőfoltokra vonatkozzon. Ezeken az igen sérülékeny élőhelyeken minden beavatkozás (elsősorban fakitermelés, köztelítés, vadászati létesítmény elhelyezése) jelentős károkat okozhat. Az előírás lehetőséget ad, hogy a körzeti erdőtervezés során kijelölésre kerüljenek gazdálkodással nem érintett területfoltok. Tudomásul vétel, a tervben módosítást nem igényel. A tervben tett javaslatok szándéka éppen az ide sorolt erdőfolt fenntartása, felújítása.

Véleményező	Vélemény	Intézkedés/ Válasz
	E2 kezelési egység: Kezelési javaslatok: - Erdősztyepp-erdők extenzív legeltetése. (E76) A jelenleg hatályos jogszabályok szerint erdőtervi területeken tilos a legeltetés. E3 kezelési egység: Rendkívül jelentős tájképi elem az ide sorolt erdő. A fél megyéből látni, jelentős tájékozódási pont. E4 kezelési egység: Kötelező előírások: ... - Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt). (E08) - A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki. (E09) Tekintettel arra, hogy a kezelési egységhez tartozó erdők akácosok, így nem jelölő élőhelyek, a jelölő fajok sem kötődnek hozzájuk, ezért a fenti általánosan kötelező előírásokat indokolatlannak tartjuk, kérjük törölni.	A javaslatok arra irányulnak, hogy az érintett erdőrészekkel határos értékes élőhelyek esetleges károsodását minimalizáljuk. A környezeti erdőtervezéskor mérlegelhető, hogy a konkrét erdőrészlet esetében az előírás-javaslatok értelmében van-e korlátozásra szükség.
Veszprém Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Igazgatóság	Be kíván kapcsolódni a terv véleményezésébe. A Dörögdi medencében jelentős területen a Dörögdi Mező Kft. gazdálkodik. Juh- és szarvasmarha tartással foglalkoznak. Gazdálkodási tevékenységük során messzemenően betartják a Natura 2000, és a KAT területekre vonatkozó előírásokat. Címük: 8295 Taliándörögd, Tavasz utca 1. Vadgazdálkodási tevékenységet a Dörögdi Medence VT. folytat. Címük: 8295 Taliándörögd, Tavasz utca 1.	A megadott információk beépítésre kerültek, a tervvel kapcsolatos vélemény nem érkezett.
Taliándörögd Község Önkormányzata	Jellemzően legelő és gyepterület, illetve erdő fedi a területeket. Szántóként használt terület nem jelentős. A területet nagyrészt az AKG előírásainak megfelelően műveli egy helyi vállalkozás. Civil kezdeményezésre tematikus túraútvonal tervezése, egyeztetve a terület tulajdonosával, illetve az illetékes szervezetekkel.	A kapott információk a megalapozó tanulmány készítése során figyelembevételre kerültek. Nem érkezett visszajelzés a fenntartási tervanyagot illetően.

Véleményező	Vélemény	Intézkedés/ Válasz
Dörögdi Mező Kft. (Rádli József)	Az SZ1 kezelési övezet határát kérik módosítani a jelenlegi használat során kialakult határok szerint. Az E1 kezelési egység határát a Vigánt-völgy északi részén, valamint a Vásáros-domb oldalában kérik módosítani.	A kért módosításokat közös területbejárás során egyeztettük, a kezelési egységek határát ennek megfelelően módosítottuk.
Dr. Rádli András (Dörögdi-medence Vadásztársaság)	Egyeztetést kért bizonyos kezelési egységek esetében, mert véleménye szerint a fenntartási terv pl. a szóók, szórók létesítését több olyan helyen nem engedi (HRSZ-szerint), ami ütközik céljaikkal. Jelezte, hogy fontos lenne tisztázni a pontos terület lehatárolásokat valamilyen módon.	A kezelési egységek határát a nagyobb felbontású digitális térképeken bemutattuk, egyben tisztáztuk, hogy a kezelési egység előírásai nem a teljes érintett hrsz.-ra vonatkoznak.